

Årsrapport 2023

Utbildningsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2024/35

Den kommunala revisionen är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholms stad granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt kommunfullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna, lekmannarevisorerna och revisionskontoret (de sakkunniga biträdena).

I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras löpande.

All rapportering finns på stadsrevisionens hemsida, start.stockholm/revision. Det går även att prenumerera på Stadsrevisionens informationsbrev genom att anmäla intresse via e-postmeddelande till revision.rvk@stockholm.se.

Till

Utbildningsnämnden

Årsrapport 2023

Revisorerna i revisorsgrupp 2 har avslutat revisionen för utbildningsnämndens verksamhet under 2023.

Revisorerna har den 25 mars 2024 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till utbildningsnämnden för yttrande senast den 28 juni 2024.

Revisionen noterar att nämnden delvis når kommunfullmäktiges mål som berör nämndens kärnverksamhet vad gäller kunskapsresultat, trygghet och studiero.

Vi bedömer att den interna kontrollen inte varit helt tillräcklig. Revisionen konstaterar att nämnden under flera år haft utmaningar med den interna kontrollen och det är därför av vikt att utvecklingsarbetet fortsätter och ger önskad effekt. Utvecklingsområden finns främst inom skolenheterna och avser bland annat anmälan av delegationsbeslut, efterlevnad av dataskyddsförordningen samt hantering av betalkort, egna utlägg och representation.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 2.

Mia Sydow Mölleby
Ordförande

Tomasz Czarnik
Sekreterare

Sammanfattning

Årligen prövar revisionen om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om den interna styrningen och kontrollen varit tillräcklig samt om nämndernas räkenskaper är upprättade enligt stadens anvisningar.

Verksamhet och ekonomi

Utbildningsnämndens ekonomiska resultat bedöms, utifrån genomförd granskning, som i allt väsentligt tillfredsställande. Däremot bedöms det verksamhetsmässiga resultatet, i likhet med förgående år, som delvis tillfredsställande.

Bedömningen grundar sig på att resultatet inte är helt förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten. Inriktningsmålen ”Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden” samt ”Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning” uppnås delvis. Mål som omfattar nämndens kärnverksamhet och infattar indikatorer som mäter elevers kunskaper, trygghet, studiero och inflytande uppnås delvis.

Under året har revisionskontoret genomfört granskningar av verksamheten som bl.a. omfattat kunskapsuppdraget för elever i den anpassade grundskolan. Granskningen visar att det finns utmaningar i att skapa lärmiljöer anpassade för att möta elevernas individuella behov.

Intern kontroll

Den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen bedöms, utifrån genomförd granskning, vara delvis tillräcklig. Revisionskontoret konstaterar att utbildningsnämnden under flera år haft utmaningar med att nå önskad effekt av den interna kontrollen på skolenheterna. Det är därför av vikt att det pågående utvecklingsarbetet fortsätter.

Årets granskning visar på fortsatta brister i exempelvis återrapportering av delegationsbeslut, efterlevnad av dataskyddsförordningen samt i underlag vid utlägg och representation. Vidare behöver den lokala avtalsuppföljningen stärkas på skolenheterna.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Revisionskontoret har följt upp hur nämnden har hanterat de rekommendationer som lämnats i tidigare granskningar. Nämnden har delvis vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer i föregående års granskningar. Väsentliga rekommendationer som återstår att genomföra avser bl.a. efterlevnad av dataskyddsförordningen, inventariehantering och att delegationsbeslut anmäls i enlighet med regelverket.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.1.1 Grundskolan.....	3
2.1.2 Gymnasieskola	5
2.1.3 Anmälningssärenden.....	5
2.2 Ekonomiskt resultat.....	5
2.2.1 Driftverksamhet.....	6
2.2.2 Förskoleverksamhet	6
2.2.3 Grundskoleverksamhet inklusive fritidshem och anpassad grundskola	6
2.2.4 Gymnasieverksamhet inklusive anpassad gymnasieskola	7
2.2.5 Investeringsverksamhet.....	7
3. Intern kontroll	8
4. Räkenskaper.....	11
5. Uppföljning av tidigare års granskning	12
Bilaga 1 - Årets granskning.....	13
Bilaga 2 Uppföljning av lämnade rekommendationer	20
Bilaga 3 Bedömningskriterier	28

1. Årets granskning

Revisorerna bedömer årligen om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig. Dessutom görs en bedömning av om nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

Bedömningen baseras på en granskning av nämndens verksamhetsberättelse och på övriga granskningar som genomförts under året, se bilaga 1. Revisionen har även följt upp hur nämnden har hanterat de rekommendationer som lämnats i tidigare års granskningar, se bilaga 2.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet samt god revisions sed i kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorsgrupp 1. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 3.

Revisorerna träffade våren 2023 nämndens presidium för genomgång av 2022 års granskning och avstämning inför 2023. Under hösten 2023 har revisorerna även träffat hela nämnden för en dialog om revisorernas uppdrag och nämndens ansvarsområden.

I granskningen har revisorerna biträttats av stadens revisionskontor. Granskningen har genomförts av granskningsledare Oskar Schulz med flera vid revisionskontoret och konsult Sofia Nylund vid PwC.

Årsrapporten har faktakontrollerats av representanter för förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt görs en bedömning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt om nämnden följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Utbildningsnämnden bedöms delvis ha uppnått det verksamhetsmässiga resultatet. Nämnden har avrapporterat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse.

Inriktningsmålen ”Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden” samt ”Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning” uppnås delvis. Inriktningsmålet ”Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla” uppfylls helt.

Nämnden bedömer att 13 av fullmäktiges 16 mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Verksamhetsmålet ”Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan” omfattar nämndens kärnverksamhet och infattar indikatorer som mäter elevers kunskaper, trygghet, studiero och inflytande. Målet bedöms som delvis uppfyllt. Mer ingående beskrivning av måluppfyllelsen avseende kunskapsmål redovisas under rubrikerna 2.1.1 och 2.1.2.

I likhet med de senaste åren visar en majoriteten av de indikatorer som mäter elevernas upplevda trygghet och studiero på ett lägre resultat än årsmålen. Jämfört med förra året visar årets mätning att de flesta indikatorer som mäter trygghet på ett förbättrat resultat, medan de indikatorer som mäter studiero har minskat något. Jämförelse mellan flickor och pojkar visar att flickor i lägre utsträckning instämmer i att de känner sig trygga i skolan. Förvaltningen uppger att det pågår olika insatser för att öka elevernas trygghet och studiero, exempelvis genom ett utbildningsprogram i förebyggande metoder.

Nämnden bedömer att verksamhetsmålet ”Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer” delvis uppnås. Avvikelsen beror bl.a. på att indikatorn som mäter andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel inte uppnås helt. Jämfört med föregående år har dock utfallet förbättrats. Förvaltningen uppger att stödinsatserna för att höja måluppfyllelsen fortsätter med bl.a. informations- och utbildningsinsatser till kökspersonal.

Revisionskontorets granskning visar att det finns grund för nämndens målbedömning och att nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Revisionskontoret har under året granskat hur utbildningsnämnden säkerställer hälsofrämjande lärmiljöer. Granskningen visar att det finns ett strukturerat arbete med syfte att säkerställa hälsofrämjande lärmiljöer, vilket regelbundet följs upp, och att utveckling sker löpande. Vidare har revisionskontoret granskat om staden bedriver ett strukturerat och aktivt arbete för att främja fysisk aktivitet hos unga. Granskningen visar att utbildningsnämnden genomför aktiviteter för att främja fysisk aktivitet utifrån det ansvar som ges i läroplanen, kommunfullmäktiges budget och det idrottspolitiska programmet. Det finns i huvudsak en god medvetenhet hos skolledningarna och personalen om vikten av att arbeta med fysisk aktivitet, men hur skolorna arbetar och i vilken utsträckning varierar.

Mer information om de två ovannämnda granskningarna finns i revisionsrapporterna "Hälsofrämjande lärmiljöer" (2023:4) och "Att främja fysisk aktivitet hos unga" (2023:5).

2.1.1 Grundskolan

Nämnden redovisar att betygsresultaten för årskurs 9 är ungefär på samma nivå som de föregående åren. Däremot har betygsresultaten för årskurs 6 förbättrats jämfört med föregående år efter flera år med en nedåtgående trend. Det pågående utvecklingsarbetet med syfte att bl.a. stärka kvalitén på undervisningen i låg- och mellanstadiet uppges fortsätta.

Resultatspridningen mellan skolor utifrån elevernas socio-ekonomiska förutsättningar är fortsatt stor. Dock uppges, precis som förra året, att skillnaden mellan resultaten i årskurs 9 för de skolor som har mest, respektive minst, gynnsamma förutsättningar vara på en historisk låg nivå. Enligt nämndens redovisning är förklaringen att skolor med de minst gynnsamma förutsättningarna förbättrat sina resultat.

Tabell över kommunala grundskolan åk 9: Utfall 2023 med jämförelse 2020-2022 (inkl. nyanlända).

Indikator	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Målvärde 2023
Andel elever av samtliga elever i årskurs 9 som är behöriga till nationella program (procent)	88,1	88,1	88,4	87,8	89
Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (procent)	79,4	80,2	79,5	79,8	82
Meritvärde i årskurs 9	248	249	248	250	252

Ingen av de tre indikatorerna som framgår i ovanstående tabell uppnår nämndens årsmål. Andelen elever som är behöriga till nationella program är på samma nivå i jämförelse med förra året.. Indikatorerna ”Andelen elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen” och ”Meritvärde i årskurs 9” har minskat i jämförelse med föregående år.

Under året har revisionskontoret granskat arbetet med kunskapsuppdraget för elever i den anpassade grundskolan. Granskningen visar att kunskapsuppdraget är implementerat i verksamheten och att elevers individuella kunskapsutveckling analyserats och dokumenterats. Det framkommer dock att det finns utmaningar i att skapa lärmiljöer anpassade för att möta elevernas individuella behov. Vidare behöver nämnden kartlägga och analysera behovet av behörigheter och kompetens, exempelvis för lärare med speciallärarexamen med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning och elevassistenter. För mer information om granskningen, se revisionsrapport: ”Anpassad grundskola” (2023:2).

2.1.2 Gymnasieskola

De tre indikatorerna som framgår i nedanstående tabell uppnår alla nämndens årsmål. Utfallen för samtliga tre indikatorer har förbättrats i jämförelse med förgående år.

Tabell över kommunala gymnasieskolan: Utfall 2023 med jämförelse 2022 och 2021.

Mätetal (procent)	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Målvärde 2023
Andel gymnasieelever som slutfört utbildning inom nationella program inom tre år med gymnasieexamen	84	83	82	83
Andel elever med examensbevis oavsett studielängd	89	88	89	88
Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen	81	80	81	81

Årets genomsnittliga betygspoäng uppgick till 16,1, vilket är i samma nivå jämfört med förgående år. Vidare erhöll totalt 76 procent av eleverna, som påbörjade sina studier 2020, examensbevis efter tre år. Detta är en ökning med två procentenheter jämfört med årskullen som startade sin utbildning 2019.

2.1.3 Anmälningssärenden

Från januari till och med november 2023 har 40 anmälningar som rör elever i staden inkommit och registrerats hos Skolinspektionen, Barn- och elevombudet och Diskrimineringsombudsmannen. Totalt avser 34 ärenden kränkande behandling, vilket är tio färre än föregående år. Av de ärenden som utretts har fyra inneburit att huvudmannen fått kritik. Utredningarna visar på brister i rutiner att anmäla och utreda kränkande behandling.

2.2 Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet bedöms, utifrån genomförd granskning, som i allt väsentligt tillfredsställande.

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2023:

Driftverksamhet (mnkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023	Avvikelse 2023, %	Budget-avvikelse 2022, %
Kostnader	21 929	21 915	14	0,1 %	-0,2 %
Varav kapital-kostnader	100	114	-14	- 14 %	15,3 %
Intäkter	2 921	2 839	-82	-3 %	10,3 %
Verksamhetens nettokostnader	19 008	19 076	-68	-0,4 %	1,1 %
Verksamhetens Nettokostnader efter resultatöverföringar	19 008	18 864	144	0,8 %	1,0 %

Utbildningsnämnden uppvisar ett överskott om 144 mnkr i förhållande till fullmäktiges budget. Överskottet motsvarar en avvikelse på 0,8 procent av nämndens omsättning. Överskottet beror framförallt på lägre kostnader för skolskjuts och högre statsbidrag för asylsökande än budgeterat.

Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet har uppnåtts. Nämnden har beskrivit och analyserat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.2.2 Förskoleverksamhet

Den 1 mars 2023 bildades förskolenämnden som tog över det samordnande och övergripande ansvaret för stadens förskolefrågor från utbildningsnämnden. Bildandet av den nya nämnden innebar också att kostnaderna för förskoleverksamheten flyttades över.

Förskoleverksamheten uppvisar ett överskott om 0,6 mnkr i förhållande till budget. Den enda budgetpost som ligger kvar i utbildningsnämnden är ett intäktskrav avseende statsbidrag för maxtaxa.

2.2.3 Grundskoleverksamhet inklusive fritidshem och anpassad grundskola

Grundskoleverksamheten, inklusive fritidshem och anpassad grundskola, redovisar ett överskott om 136 mnkr efter resultatdispositioner. Grundskolor i egen regi uppvisar ett underskott om 220 mnkr före resultatdispositioner. Totalt uppvisar 92 av 129

grundskolor i egen regi ett underskott. Underskotten förklaras främst bero på elevantalsminskning på flera skolor. Rektorer för skolor med ekonomiska utmaningar upprättar en åtgärdsplan som bl.a. följs upp av grundskolechef. För mer information, se revisionsrapport: "Ekonomistyrning i grundskolan" (2023:8).

Grundskolornas ingående fond har minskat från 623 mnkr till 439 mnkr år 2023.

2.2.4 Gymnasieverksamhet inklusive anpassad gymnasieskola

Gymnasieverksamhet, inklusive anpassad gymnasieskola, uppvisar ett överskott om 9 mnkr efter resultatdispositioner. Gymnasieskolor i egen regi uppvisar ett underskott om 51 mnkr före resultatdispositioner. Totalt uppvisar 20 av 32 gymnasieskolor ett underskott. Flera skolor har utmaningar i att anpassa sin organisation utifrån förändringar i elevantal. Skolor som uppvisar underskott tar fram åtgärdsplaner med syfte att uppnå en budget i balans.

Gymnasieskolornas ingående fond har minskat från 120 mnkr till en utgående fond om 92 mnkr år 2023.

2.2.5 Investeringsverksamhet

Investeringsverksamhet (mnkr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023	Budget-avvikelse 2022
Nettoutgifter	105	81	24	-4

Nämndens utfall för investeringsverksamheten uppvisar ett överskott med 24 mnkr i förhållande till budget. Enligt nämndens verksamhetsberättelse beror avvikelsen på lägre utbetalade nyetableringsstöd till grund- och gymnasieskolor än budgeterat.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt görs en bedömning av hur nämnden tar ansvar för att det finns en intern kontroll som leder till måluppfyllelse och regelefterlevnad.

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit delvis tillräcklig. Revisionskontoret konstaterar att utbildningsnämnden under flera år haft utmaningar med att nå önskad effekt av den interna kontrollen på skolenheterna. Det är därför av vikt att det pågående utvecklingsarbetet fortsätter.

Av årets granskningar framgår att det bl.a. finns brister i den lokala avtalsuppföljningen på skolenheterna. Vidare visar årets uppföljning på fortsatta brister i återrapportering av delegationsbeslut och brist på underlag vid utlägg och representation.

Det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Nämnden har en organisation med fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Förvaltningens egen uppföljning visar dock på utvecklingsområden, exempelvis kvarstår brister i skolenheternas dokumentation i samband med representation. I revisionskontorets granskning av avtalsuppföljning av lokalvård framgår att utbildningsnämnden centralt, genom inköps- och upphandlingsorganisationen, infört ett systematiskt arbetssätt för att följa upp sina lokalvårdsavtal både gällande kvalitet och i syfte att förebygga och upptäcka oegentligheter. Dock visar granskningen på behov av att stärka den lokala avtalsuppföljningen på skolenheterna. Även arbetet med att använda vite som sanktionsverktyg behöver stärkas. För mer information om granskningen, se revisionsrapport: ”Avtalsuppföljning av lokalvård” (2023:10).

Det finns i stora delar riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. I likhet med förra året kvarstår dock utmaningar för nämnden att efterleva dataskyddsförordningen. I utbildningsnämndens rapport för GDPR konstateras att dataskyddsarbetet förbättrats inom flera områden under 2023, dock återstår utvecklingsområden. Dataskyddsombudet lyfter bl.a. att arbetet med konsekvensbedömningar behöver stärkas samt att rutiner bör tas fram för hur personuppgiftsbiträdens personuppgiftshantering följs upp.

Nämnden genomför årliga analyser som i huvudsak fångar upp väsentliga risker samt beskriver hur de ska hanteras. Nämnden har

antagit en interkontrollplan där de fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontrollerna följs upp systematiskt och fortlöpande och omfattar främst administrativa och ekonomiska processer. Uppföljningen av internkontrollplanen redovisas i en bilaga till verksamhetsberättelsen. De avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärder har föreslagits.

Under 2023 har förvaltningen genomfört internrevisioner på 40 skolenheter. Rapporteringen visar, i likhet med de senaste åren, på brister i skolenheternas dokumentation av utförda kontroller av belastningsregistret och anmälan av beslut enligt delegation. Från granskningen konstateras det även fortsatt finnas brister i skolenheternas hantering av betalkort, egna utlägg och representation. De största avvikelserna handlar om alltför knapphändig dokumentation och felaktig beslutsattestant. Fortsatta åtgärder i form av informations- och utbildningsinsatser planeras.

Utbildningsnämnden har i huvudsak en tillräcklig uppföljningsstruktur. Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs systematiskt upp i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Rapporteringen ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi. Revisionskontorets granskning av ekonomistyrning i grundskolan visar att nämndens ekonomiska uppföljningar är innehållsrika och visar både helheter och detaljer. Dock anser revisionskontoret att det finns behov av att tydliggöra nämndens beslutade åtgärder och uppdrag till förvaltningen. För mer information om granskningen, se revisionsrapport: ”Ekonomistyrning i grundskolan” (2023:8).

I Stockholms stad har ca 1 500 barn rätt till skolskjuts vilket utförs av tre upphandlade transportörer. Revisionskontorets granskning av hantering av skolskjuts inom anpassad grund- och gymnasieskola visar att den interna kontrollen bör stärkas. Bland annat är ansvarsfördelningen vad gäller den verksamhetsnära uppföljningen av avtalen otydlig. Vidare saknas det en systematisk sammanställning och övergripande statistik av elevernas och skolornas klagomål och anmälda avvikelser. Granskningen redovisas mer ingående i bilaga 1.

Under året har revisionskontorets granskning av löneprocessen visat behov av att säkerställa en korrekt attestering. Vidare visar årets granskning av förtroendekänsliga poster på fortsatta brister i hanteringen. Därför kvarstår den tidigare rekommendationen om att säkerställa att stadens anvisningar och regler följs vid redovisning av transaktioner som avser representation. Slutligen visar granskningarna av köp av huvudverksamhet och hantering av transportkostnader på brister i den interna kontrollen. Bland annat

rekommenderas nämnden att säkerställa en korrekt kontering av transportkostnader samt att hantering av viten sker i enlighet med stadens regelverk. Genomförda granskningar redovisas mer ingående i bilaga 1.

Övriga granskningar som genomförts har omfattat behörighet- och attesthantering i ekonomisystemet samt hantering av it-kostnader. Granskningarna föranledde inga rekommendationer.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt görs en bedömning av om nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med stadens anvisningar, regler för ekonomisk förvaltning. Detta innebär att räkenskaperna bör vara upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följa god redovisningssed.

Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionen gör årligen uppföljningar för att bedöma om nämnden har vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Rekommendationerna redovisas i bilaga 2.

Uppföljning visar att nämnden delvis har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. De rekommendationer som kvarstår avser bl.a. efterlevnad av dataskyddsförordningen, inventariehantering och att delegationsbeslut anmäls i enlighet med regelverk.

Bilaga 1 - Årets granskning

Granskningar under perioden april 2023 - mars 2024

Anpassad grundskola (revisionsrapport 2023:2)

Revisionskontoret har granskat anpassad grundskola. Den samlade bedömningen är att utbildningsnämnden i huvudsak säkerställer en undervisning i enlighet med skollagen och läroplanen för elever i anpassad grundskola.

Utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Ytterligare kartlägga och analysera behovet av behörigheter och kompetens inom stadens anpassade grundskolor, exempelvis avseende lärare med speciallärarexamen med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning och elevassistenter.
- Utveckla uppföljningen av lärmiljöer i det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet.
- Utveckla analysen av elevernas kunskapsutveckling avseende samtliga elevgrupper inom anpassad grundskola.

Utbildningsnämnden har svarade i sitt yttrande, dnr UTBF 2023/3629, och instämmer i de slutsatser som revisionen kommit fram till och kommer att beakta revisionens rekommendationer i det fortsatta arbetet avseende anpassad grundskola.

Hälsofrämjande lärmiljöer (revisionsrapport 2023:04)

Revisionskontoret har granskat hur utbildningsnämnden säkerställer att det finns en systematik i skolornas arbete för att uppnå hälsofrämjande lärmiljöer. Den samlade bedömningen är att det finns ett strukturerat arbete i syfte att säkerställa hälsofrämjande lärmiljöer. Arbetet följs upp regelbundet och utveckling sker löpande. Det finns en systematik för hur skolorna ska bedriva sitt hälsofrämjande arbete och utbildningsförvaltningen följer arbetet löpande.

Utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Tydliggöra ambitionsnivån för skolornas hälsofrämjande arbete i syfte att ge förutsättning för likvärdiga lärmiljöer i stadens skolor.

Utbildningsnämnden svarade i sitt yttrande, dnr UTBF 2023/6478, att de välkomnar stadsrevisionens granskning som ger förutsättningar att ytterligare förbättra struktur, organisation och uppföljning av arbetet med att skapa förutsättningar för hälsofrämjande lärmiljöer.

Att främja fysisk aktivitet hos unga (revisionsrapport 2023:5)

Revisionskontoret har granskat om staden bedriver ett strukturerat och aktivt arbete för att främja fysisk aktivitet hos unga. Granskningen har utöver utbildningsnämnden inkluderat idrottsnämnden, kulturnämnden samt stadsdelsnämnderna Södermalm och Skärholmen.

Den samlade bedömningen är att det i granskade nämnder finns flera goda exempel på arbete för att främja ungdomars fysiska aktivitet. För att nyttja resurser på bästa sätt och skapa förutsättningar för att nå de individer som rör sig minst kan arbetet i högre grad struktureras och samordnas mellan stadens verksamheter. Bland annat behöver utbildningsnämndens samverkan med kulturnämnden stärkas avseende arbetet med att tillgängliggöra lokaler för kulturskolan i stadens skolor.

Utbildningsnämnden svarade i sitt yttrande, dnr UTBF 2023/6833, att i likhet med revisionskontorets slutsats om att det finns ett behov av att förbättra strukturerna och formulera tydliga mål för att underlätta för skolorna i arbetet med att främja fysisk aktivitet under skoldagen. Det skulle även konkretisera såväl ambitionsnivå som att underlätta utvärderingen av genomförda insatser. Nämnden ser också behovet av en ökad samverkan mellan stadens förvaltningar, i arbetet med att möjliggöra en hälsosam livsstil genom fysisk aktivitet för alla barn och unga i staden.

Ekonomistyrning i grundskolan (revisionsrapport 2023:8)

Revisionskontoret har granskat ekonomistyrning i grundskolan och den interna kontrollen inom området. Den samlade bedömningen är att utbildningsnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig ekonomistyrning för grundskolan och att den interna kontrollen är tillräcklig.

Utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att nämndens beslutade åtgärder och uppdrag till förvaltningen tydligt framgår i protokoll så att nämndens ansvarstagande tydliggörs.
- Säkerställa att styrning avseende anslagsenheterna implementeras i skolorganisationen.

Utbildningsnämnden har ombetts att yttra sig senast 30 april 2024.

Avtalsuppföljning av lokalvård (revisionsrapport 2023:10)

Revisionskontoret har granskat om utbildningsnämnden har en tillräcklig uppföljning och kontroll av lokalvårdsavtal för att förebygga och upptäcka oegentligheter.

Den samlade bedömningen är att utbildningsnämnden har påbörjat ett arbete med att stärka uppföljningen av sina lokalvårdsavtal. Dock visar granskningen att det framtagna arbetssättet ännu inte är implementerat på granskade skolor. Det är därför av vikt att utvecklingsarbetet fortsätter för att stärka den lokala uppföljningen på stadens samtliga skolor.

Utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Stärka den lokala avtalsuppföljningen av lokalvårdsavtal på samtliga skolenheter.
- Säkerställa att avtalade viten används när lokalvårdsavtalens villkor inte uppfylls.

Utbildningsnämnden har ombetts att yttra sig senast 30 april 2024.

Hantering av skolskjuts inom anpassad grund- och gymnasieskolan

En granskning har genomförts med syfte att bedöma om utbildningsnämnden har en tillräcklig intern kontroll avseende skolskjuts.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning är att utbildningsnämnden bör stärka den interna kontrollen avseende skolskjuts. Granskningen visar behov av att säkerställa att beslut om skolskjuts fattas av rätt delegat samt att besluten anmäls till nämnden. Vidare visar granskningen att utbildningsnämnden, tillsammans med servicenämnden, behöver tydliggöra ansvarsfördelningen vad gäller den verksamhetsnära uppföljningen av avtalet. Slutligen bör uppföljningen utvecklas gällande att analysera den upplevda kvaliteten av skolskjuts.

I Stockholms stad har ca 1 500 barn rätt till skolskjuts genom skolskjutsfordon (taxi). Det är främst elever inom den anpassade grund- och gymnasieskolan som tar del av skolskjuts.

Stadens skolor använder sig av tre olika transportörer beroende på vilket geografiskt område skolan tillhör. För varje geografiskt område har servicenämnden genom en central upphandling tecknat ett avtal. Servicenämnden ansvarar för förvaltning av avtalen och för stadens beställningscentral för skolskjuts, medan skolorna är beställare.

I intervjuer med representanter från utbildningsförvaltningen, serviceförvaltningen och skolor framkommer att det varit omfattande brister inom skolskjuts, främst inom ett av de geografiska områdena. De brister som lyfts är bl.a. omfattande förseningar och dåligt bemötande från chaufförer. Med anledning av detta har serviceförvaltningen haft regelbundna möten med den ansvariga transportören. Bristerna, som exemplifieras ovan, är fortfarande inte åtgärdade men det uppges fungera bättre än under hösten 2022.

Ansvar, samverkan och avvikelserapportering

Utbildningsnämnden har enligt reglemente i uppgift att fullgöra kommunens uppgifter enligt skollagen (2010:800). En skyldighet enligt skollagen är att erbjuda kostnadsfri skolskjuts. Servicenämnden har sedan beslut i kommunfullmäktige 2016 ett utökat ansvar för centrala upphandlingar i staden, däribland för persontransporter inklusive skolskjuts.

Från intervjuer med utbildningsförvaltningen och serviceförvaltningen framgår att det finns behov av att ta fram och tydliggöra ansvarsfördelning för den verksamhetsnära avtalsuppföljningen gällande skolskjuts. Exempelvis när det gäller hantering av avvikelser och klagomål samt uppföljning av chaufförers utbildning och kontroll av belastningsregistret.

Intervjuade vid serviceförvaltningen beskriver att de förvaltar avtalen och har i egenskap av upphandlande myndighet i uppdrag att följa upp transportörernas efterlevnad av avtalsvillkor. Intervjuade från utbildningsförvaltningen uppger att de inte har något utpekat ansvar för eller roll i hantering av skolskjuts för de kommunala skolorna. Förvaltningen är dock behjälplig med att svara på generella frågor om skolskjuts.

Det ligger inom respektive skolas ansvar att kontakta och avvikelserapportera till transportören vid exempelvis försening eller utebliven hämtning. Av intervjuer framgår att det finns olika uppfattningar mellan skolenheterna om hur de ska rapportera vidare klagomål, avvikelser och viten till serviceförvaltningen. Exempelvis om avvikelser endast ska rapporteras till transportören eller om även centrala utbildningsförvaltningen och/eller serviceförvaltningen ska informeras.

Skolorna har enligt avtalen rätt att kräva och erhålla viten vid större avvikelser. Från intervjuer framkommer det att skolorna använder sig av viten i olika omfattning och att det saknas en övergripande uppföljning av viteshantering.

Vidare visar genomgång av dokumentation och intervjuer att det inte sammanställs någon övergripande statistik av elevernas och skolornas klagomål och anmälda avvikelser. Det utförs inte heller någon systematisk utvärdering av den upplevda kvaliteten.

Beställning av skolskjuts

Intervjuade vid skolorna uppger att beställningsprocessen är tydlig och att det finns mallar för hur en beställning av skolskjuts ska se ut. Serviceförvaltningens beställningscentral kontrollerar att varje beställning är korrekt ifylld innan den skickas till transportören. På de skolor som ingått i granskningen finns en utsedd skolskjuts-samordnare som leder och organiserar det praktiska arbetet. Det finns också inarbetade rutiner och arbetsätt.

Skolornas hantering av beslut om skolskjuts

Enligt nämndens delegationsordning är det rektor som på delegation av nämnden ska fatta beslut om skolskjuts inom den anpassade grundskolan. Rektorn beviljar eller avslår skolskjuts utifrån stadens skolskjutsanvisningar. Av anvisningarna framgår vilka elever som har rätt till skolskjuts utifrån olika kriterier. Det framkommer från intervjuer med skolor och central förvaltning att det ibland är biträdande rektorer eller administrativ chef som fattar beslutet.

Eftersom beslut gällande skolskjuts ska kunna överklagas till förvaltningsdomstolen behöver besluten anmälas för att vinna laga kraft. Revisionskontoret har granskat om sex anpassade grund- och gymnasieskolor har anmält delegationsbeslut om skolskjuts till utbildningsnämnden för perioden januari 2023 till och med 15 oktober 2023. Granskningen visar att endast en av skolorna har anmält majoriteten av sina beslut till nämnden. Fyra av de granskade skolorna hade inte anmält några av sina beslut under perioden. Utbildningsförvaltningen har sedan tidigare identifierat skolornas anmälningar av delegationsbeslut till nämnd som ett utvecklingsområde.

Intervjuade rektorer beskriver att skolans hantering av skolskjuts tar mycket tid och resurser i anspråk. Vidare lyfts att det finns en risk för att besluten om skolskjuts inte fattas på ett likvärdigt sätt eftersom besluten fattas lokalt på varje skolenhet. Utbildningsförvaltningen planerar att under 2024 inventera det stödbehov skolorna har i sin hantering av skolskjuts och därefter ta fram stödmaterial.

Utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att beslut om skolskjuts fattas av rätt delegat utifrån nämndens delegationsordning samt att besluten anmäls till nämnden.

- Tillsammans med servicenämnden tydliggöra ansvarsfördelningen samt stärka samverkan gällande hanteringen och uppföljningen av skolskjuts inom de kommunala skolorna.

Behörighet och attest i ekonomisystemet

Revisionskontoret har granskat hanteringen av behörigheter och attest i ekonomisystemet. Granskningen visar att det finns en aktuell attestförteckning. Det finns även, i enlighet med stadens rutiner, ett attestkort för förvaltningschefen. Granskade fakturor har attesterats av behöriga. Vidare noteras även att uppföljning av behörigheter i ekonomisystemet skett enligt stadens rutiner.

Årets granskning föranleder inga rekommendationer.

Granskning av kostnader avseende it-system

Revisionskontoret har granskat hantering av kostnader avseende it-system. Granskningen omfattar prestation, betalningsvillkor, attest och kontering och har genomförts genom analys och stickprovskontroll av transaktioner. Kostnaderna i granskade fakturor är i huvudsak kopplade till nämndens verksamhetssystem och diverse e-tjänster.

Granskningen visar att transaktionerna som ingått i stickprovet är korrekt hanterade och föranleder inga rekommendationer.

Köp av huvudverksamhet

Revisionskontoret har granskat hantering av köp av huvudverksamhet. Av stadens totala externa köp av huvudverksamhet utgör utbildningsnämndens andel cirka 30 procent. Inköpen utgörs nästan uteslutande av ersättningar till fristående skolor och kommunala skolor i andra kommuner.

Granskningen visar bl.a. att det finns flera automatiska och manuella kontroller i verksamhetssystemet vid utbetalning till fristående gymnasieskolor. Dock har det noterats att en utbetalningsfil inte verkställts av serviceförvaltningen i tid. I övrigt har det i granskningen inte noterats några väsentliga avvikelser.

Utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att bekräftelse erhålls för att utbetalning verkställts av serviceförvaltningen.

Hantering av transportkostnader

Revisionskontoret har granskat hantering av transportkostnader med fokus på skolskjuts. Granskningen har genomförts genom analys av stadens riktlinjer samt genom granskning av transaktioner.

I granskningen har flertalet felkonteringar identifierats. Vidare noterades att viten redovisas som en kreditering av transportkostnaden och inte som en intäkt. Detta är inte i enlighet med stadens regelverk.

Utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa korrekt kontering av transportkostnader.
- Säkerställa att hantering av viten sker enligt stadens regelverk.

Granskning av löneprocessen

Revisionskontoret har granskat löneprocessen. Granskningen omfattar attest, behörigheter och hantering av löneskulder. Dessutom har en uppföljning gjorts av eventuella avvikelser i genomförd registeranalys.

Granskningen visar att förvaltningen dokumenterat genomförda kontroller avseende behörigheter i lönesystemet på ett tydligt sätt. Vidare visar granskningen att samtliga granskade löneutbetalningar är attesterade, dock noterades ett fall där attest inte gjorts av behörig. Det noterades även flera fall där attest gjorts sent, till och med efter löneutbetalning. Uppföljningen av avvikelser från registeranalysen gjordes utan särskilda avvikelser.

Utbildningsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att attest görs av behörig och i rätt tid i enlighet med stadens anvisningar.

Hantering av förtroendekänsliga poster

En granskning har genomförts av redovisning av förtroendekänsliga poster, där urvalet varit intern representation under perioden januari till oktober 2023. Granskningen har gjorts med avseende på kontering, deltagare, syfte, momsavdrag samt attest.

Genomförda stickprovskontroller visar att det fanns avvikelser från stadens anvisningar, i huvudsak gällande momsavdrag och oberoende attest. För de transaktioner som granskats bedöms inriktning och omfattning som rimlig utifrån stadens anvisningar.

Utifrån genomförd granskning görs bedömningen att tidigare lämnad rekommendation inom granskningsområdet kvarstår.

Bilaga 2 Uppföljning av lämnade rekommendationer

Grundläggande och fördjupad granskning

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2019	<p>Delegationsordning</p> <p>Nämnden rekommenderas att säkerställa att delegationsbeslut anmäls i enlighet med kommunallagens bestämmelser samt att det av nämndprotokollet framgår vilka beslut som anmälan avser.</p> <p>Vidare rekommenderas nämnden att utveckla sin interna kontroll avseende delegation.</p> <p>Därtill bör nämnden tillse att samtliga skolor tar fram rutiner och anmäler beslut som fattas enligt utbildningsnämndens delegationsordning.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	Revisionskontorets uppföljning visar i likhet med nämndens egen uppföljning, fortsatta brister i skolenheternas hantering av att anmäla beslut i enlighet med delegationsordningen.
År 2019	<p>Undervisning av nyanlända i grundskolan</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas identifiera vilka skolor som i större utsträckning behöver arbeta utifrån förvaltningens framtagna riktlinjer, eftersom det är av vikt att samtliga skolor inkluderas i nämndens utvecklingsarbete och att arbetet sker likvärdigt.</p> <p>Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p>	Ja	Arbetet med att stödja skolorna i deras arbete sker bl.a. genom att det finns framtaget stödmaterial med syfte att säkerställa likvärdighet och god kvalitet i undervisningen. Vidare har förvaltningen erbjudit olika kompetensutvecklingsinsatser med bl.a. fokus på språkutveckling.
År 2019	<p>Direktupphandling vid utbildningsnämnden</p> <p>Nämnden rekommenderas att säkerställa samordning, styrning och uppföljning av direktupphandlingar sker i tillräcklig utsträckning så att nämnden följer LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling.</p> <p>Rekommendationen kvarstår.</p>	Delvis	Nämndens arbete med att öka och stärka skolornas kompetens inom upphandling och inköp fortskrider. Lokala upphandlingar som genomförts under året har anslutits till stadens inköpssystem med syfte att säkerställa avtalstrohet och minska risken för otillåtna direktupphandlingar. Vidare framgår det av nämndens rapportering att systemnyttjandet följs upp löpande och skolor med lågt systemnyttjande har prioriterats och erbjudits riktade stödinsatser. Dock visar förvaltningens uppföljning av internkontroll på brister. Flera inköp har gjorts utan att följa förvaltningens vägledning eller lagen om offentlig upphandling.
År 2020	<p>Hantering av inventarier</p> <p>Nämnden rekommenderas att ta fram övergripande riktlinjer och rutiner för inventariehantering och förankra dessa på skolenheterna.</p> <p>Nämnden bör överväga att ta fram centrala rutiner som stöd till skolorna för hemlån, stöldmärkning och stöld.</p> <p>Nämnden rekommenderas att utveckla och stärka den interna kontrollen avseende inventariehantering och förankra kontrollen på skolenheterna. Exempelvis genom ökad stickprovsinventering.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	Utbildningsförvaltningen har tagit fram riktlinjer och rutiner för hanteringen av inventarier dock kvarstår arbete i att följa upp hur dessa används. <p>Under 2024 planeras utbildningsinsatser för skolenheterna och översyn av hur den interna kontrollen kan utvecklas inom området.</p>

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2020	<p>Studie- och yrkesvägledning på gymnasiet Nämnden bör vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller att följa upp, analysera och utvärdera arbetet med studie- och yrkesvägledning, både på central förvaltning och på skolnivå. I detta arbete kan samverkan mellan studie- och yrkesvägledare och övrig pedagogisk personal samt arbetet med att integrera studie- och yrkesvägledning med ordinarie undervisning ingå. Nämnden bör tillse att gymnasieskolorna utvecklar arbetet med att dokumentera arbetssätt och rutiner. Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	<p>Under året uppges flera olika insatser genomförts för att stärka organisering av elevhälsan i stadens skolor, där studie- och yrkesvägledning ingår. Se mer information i uppföljningen av revisionsrapport Nr 6/2021 – Elevhälsan i stadens grundskolor.</p> <p>För att rekommendationerna ska bedömas som åtgärdade behöver revisionskontoret ta del av förvaltningens planerade uppföljning av utvecklingsarbetet.</p>
År 2020	<p>Hantering av lönetillägg Nämnden rekommenderas säkerställa att det finns erforderliga beslut-/underlag för alla lönetillägg i personalakt samt att kontrollmoment upprättas för att säkerställa detta liksom att utbetalning sker enligt gällande beslut/underlag för lönetillägg.</p>	Delvis	Årets uppföljning visar att bristerna kvarstår.
År 2020, 2022 och 2023	<p>Förtroendekänsliga poster Utifrån granskningsresultatet rekommenderas nämnden säkerställa att stadens och nämndens anvisningar och regler följs vad gäller attest som avser resor och konferenser, utbildning samt representation.</p>	Delvis	Årets granskningar visar att bristerna kvarstår, mer information finns under bilaga 1.
År 2021	<p>Intern kontroll på grund- och gymnasieskolan Utbildningsnämnden bör säkerställa ett fortsatt utvecklingsarbete avseende intern kontroll på skolenheterna. Exempelvis genom att skapa ökad medvetenhet och tydliggöra värdet av riskanalyser och interna kontroller. Vidare bör nämnden tydliggöra, dokumentera och formalisera arbetet för att minska risken för oegentligheter inom skolköken.</p>	Se kommentarsfält	Rekommendationerna följs upp under 2024.
År 2021	<p>Granskning av intäktprocessen - försäljning av verksamhet Nämnden rekommenderas säkerställa att bokföring görs vid rätt tidpunkt/i rätt redovisningsperiod. Nämnden bör säkerställa att fakturering sker i enlighet med överenskomna villkor/avtal. Rekommendationerna kvarstår.</p>	Nej	Med anledning av sjukfrånvaro och vakanser under året har planerade åtgärder inte kunnat genomföras.
År 2021	<p>Granskning av inköpsprocessen - reparationer och underhåll Nämnden rekommenderas säkerställa att transaktionerna är korrekt hanterade avseende kontering. Rekommendationen kvarstår.</p>	Delvis	Utbildningsförvaltningen har sedan gransknings-tillfället tagit fram en lathund till skolenheterna som stöd i korrekt kontering. Dock har sjukfrånvaro och vakanser under året medfört att planerade åtgärder inte kunnat genomföras.

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2021 och 2022	<p>Granskning av intern kontroll i löneprocessen</p> <p>Nämnden rekommenderas säkerställa att kontroller genomförs och dokumenteras i enlighet med stadens riktlinjer.</p> <p>Förtydliga spårbarhet i uppföljningen så att det går att utläsa vem som genomfört kontrollerna och när.</p> <p>Rekommendationerna bedöms som åtgärdade.</p>	Ja	Årets uppföljning visar att förvaltningen dokumenterat genomförda kontroller på ett korrekt sätt.
År 2022	<p>Stadens modersmålsundervisning</p> <p>Nämnden rekommenderas att analysera konsekvenserna av den ekonomiska modellen för grundskolornas modersmålsundervisning och hur modellen påverkar enskilda skolors ekonomiska förutsättningar.</p> <p>Vidare bör nämnden utveckla den övergripande analysen av stadens modersmålsundervisning och studiehandledning.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p> <p>Samt att utveckla det systematiska uppföljningsarbetet av modersmålsundervisningen på skolorna och på central förvaltning.</p> <p>Rekommendationen bedöms åtgärdad.</p>	Delvis	Språkcentrum har sedan granskningstillfället utvecklat sitt uppföljningsarbete genom att bl.a. införa enkätundersökningar med syfte att analysera varför elever inte fullföljer sin modersmålsundervisning samt hur skolorna upplever samverkan med modersmåls lärarna. Planen är att enkäterna ska genomföras årligen
År 2022	<p>Internkontroll i samband med utbetalningar av ersättningar till fristående skolor</p> <p>Nämnden bör tydliggöra ansvarsfördelningen gällande uppföljning och kontroll av utbetalningar av ersättningar samt stärka och utveckla samverkan inom förvaltningen.</p> <p>Nämnden rekommenderas att utreda om det finns behov av att införa fler efterhandskontroller inom de områden där det föreligger störst risk för felaktiga utbetalningar.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	<p>Förvaltningen beskriver att de under året utökade antal kontrollpunkter och påbörjat ett arbete med att tydliggöra ansvarsfördelningen.</p> <p>Revisionskontoret kommer följa upp rekommendationerna under 2024.</p>
År 2022	<p>Granskning av inköpsprocessen – konsulttjänster</p> <p>Nämnden rekommenderas säkerställa att tjänster som faktureras överensstämmer med avtalade villkor.</p> <p>Rekommendationen kvarstår.</p>	Delvis	Med anledning av sjukfrånvaro och vakanser under året har planerade åtgärder inte kunnat genomföras.
År 2023	<p>Hantering av skolskjuts inom anpassad grund- och gymnasieskolan</p> <p>Nämnden bör säkerställa att beslut om skolskjuts fattas av rätt delegat utifrån nämndens delegationsordning samt att besluten anmäls till nämnden.</p> <p>Tillsammans med servicenämnden tydliggöra ansvarsfördelningen samt stärka samverkan gällande hanteringen och uppföljning av skolskjuts inom de kommunala skolorna.</p>	Se kommentarsfältet	Följs upp kommande år.
År 2023	<p>Granskning av löneprocessen</p> <p>Nämnden rekommenderas att säkerställa att attest görs av behörig och i rätt tid i enlighet med stadens anvisningar.</p>	Se kommentarsfältet	Följs upp kommande år.

Års- rapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2023	Köp av huvudverksamhet Utbildningsnämnden rekommenderas att säkerställa att bekräftelse erhålls för att utbetalning verkställs av serviceförvaltningen.	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.
År 2023	Hantering av transportkostnader Utbildningsnämnden rekommenderas att säkerställa korrekt kontering av transportkostnader. Samt att säkerställa att hantering av viten sker enligt stadens regelverk.	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.

Revisionsrapport

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 5/2019	Implementering av dataskyddsförordningen Revisionskontoret rekommenderar att nämnden utvecklar styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen. Vidare rekommenderar revisionskontoret att nämnden informationsklassar samtliga av sina informationstillgångar samt regelbundet och systematiskt inventerar sina personuppgiftsbehandlingar. Revisionskontoret rekommenderar också att nämnden genomför en fullständig kartläggning av behovet av personuppgiftsbiträdesavtal. Rekommendationerna kvarstår.	Delvis	Från utbildningsnämndens årsrapport för GDPR konstateras att nämndens dataskyddsarbete förbättrats under 2023 inom flera områden, dock kvarstår utvecklingsområden. Dataskyddsombudet lyfter bl.a. att arbetet med konsekvensbedömningar behöver stärkas samt att rutiner bör tas fram för hur personuppgiftsbiträdens personuppgiftshandling följs upp.
Nr 4/2019	Digitala verktyg i grundskolan Nämnden bör säkerställa att grundskolornas arbete med digitala verktyg i undervisningen sker på ett för eleven likvärdigt sätt. Nämnden rekommenderas utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, på central nivå och på skolorna, avseende arbetet med digitala verktyg i undervisningen. Nämnden bör säkerställa att utbildningsinsatser som riktas mot framförallt pedagoger och rektorer ger kunskaper som är nödvändiga i arbetet med digitala verktyg i undervisning. Rekommendationerna bedöms som åtgärdade.	Ja	Revisionskontoret konstaterar att arbetet med digitalisering inom såväl central förvaltning som i skolorna utvecklats sedan granskningstillfället. Exempelvis har skolorna tagit fram handlingsplaner för den digitala utvecklingen och kompetensutvecklingsinsatser sker i större grad av riktade insatser till de skolor där störst behov identifierats. Även framgent uppger förvaltningen att fokus kommer ligga på att i samverkan mellan grundskoleavdelningen och medieteket identifiera skolor som har störst behov av riktade kompetensutvecklingsinsatser och genom att lägga fokus på dessa öka likvärdigheten vad gäller skolornas digitala kompetens.
Nr 7/2020	Förutsättningar för grundskolans kompensatoriska uppdrag Nämnden rekommenderas att förtydliga styrning och uppföljning avseende lovskolan genom att tydliggöra målgrupp och vilka förväntningar som finns på skolenheterna. Rekommendationen kvarstår. Nämnden bör säkerställa att den får information om variationer mellan skolenheter och elevgrupper vad gäller förutsättningar och resultat mer än en gång om året. Detta för att vid behov kunna vidta åtgärder för att kontinuerligt utveckla verksamheten i sin roll som huvudman. Rekommendationen avslutas utan åtgärd.	Delvis	Revisionskontoret kommer följa upp den första rekommendationen under 2024. Vidare uppger utbildningsförvaltningen att det inte finns behov av mer frekvent rapportering än i samband med tertial 2.

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 5/2021	<p>Språkutveckling i grundskolan</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, framför allt genom att förbättra analys och uppföljning.</p> <p>Utbildningsnämnden bör fortsätta arbeta för att eleverna ska ges tillgång till en likvärdig språkutvecklande undervisning.</p> <p>Utbildningsnämnden bör kartlägga och vid behov komplettera tillgången till lärar-kompetens i ämnet Svenska som andraspråk vid stadens skolor.</p> <p>De tre rekommendationerna bedöms som åtgärdade.</p> <p>Utbildningsnämnden bör säkerställa att screening (ett sätt att mäta elevers språknivå) genomförs och att elever erbjuds extra anpassningar och särskilt stöd i enlighet med skollagen.</p> <p>Utbildningsnämnden bör tillse att fritidshemmen har tillräcklig kompetens och på ett aktivt sätt bidrar till det språkutvecklande arbetet.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	<p>Revisionskontoret konstaterar att det på olika sätt pågår ett arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Detta sker bl.a. genom att förvaltningen utvecklat en kommunal Samverkan för bästa skola utifrån Skolverkets modell. Syftet är att identifiera och prioritera utvecklingsområden som förväntas ha effekt på kunskapsresultaten samt att utveckla skolans förbättringskapacitet och systematiska kvalitetsarbete.</p> <p>Vidare konstaterar revisionskontoret att det pågår ett arbete med att erbjuda fortbildning till lärare och skolor med behov av att utveckla det språk- och kunskapsutvecklande arbetet.</p> <p>En lägesbild över befintlig formell kompetens i ämnet svenska som andraspråk har genomförts av utbildningsförvaltningen. Utifrån studiens rekommendationer har kompetensutveckling erbjudits lärare som undervisar i svenska som andraspråk på lågstadiet, med behörighet men utan studier i ämnet. Denna omfattar 40 lärare från tio skolor och ytterligare tio skolor kommer erbjudas platser kommande läsår.</p> <p>Grundskoleavdelningen uppger att det tagits fram en fortbildning, som riktar sig till fritidshemmen, med syfte att stärka kompetensen i det språk- och kunskapsutvecklande arbetet. Nio skolor på Järvafältet har genomgått utbildningen och fler skolor visar intresse. Revisionskontoret kommer fortsätta följa så att det påbörjande arbetet sprids vidare till fler skolor i staden.</p> <p>De resterande två rekommendationerna kommer att följas upp under kommande år.</p>
Nr 6/2021	<p>Elevhälsan i stadens grundskolor</p> <p>Utbildningsnämnden bör klargöra vilka åtgärder som behöver vidtas för att elevhälsans samtliga yrkesgrupper i större utsträckning ska kunna genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser.</p> <p>Utbildningsnämnden bör stärka skol-enheternas strategiska styrning av elevhälsan, exempelvis behöver kopplingen mellan behovsanalys, resurssättning och prioriteringar tydliggöras.</p> <p>Rekommendationerna kvarstår.</p>	Delvis	<p>Under året uppges flera olika insatser ha genomförts för att stärka organisering av elevhälsan i stadens skolor. Bland annat har en utbildningsinsats riktad mot skolledningar för att stärka systematiken i elevhälsoarbetet genomförts för samtliga grundskoleområden.</p> <p>Nämnden uppger vidare att de under året har genomfört ett utvecklingsarbete gällande skolornas elevhälsoplaner. Samtliga grundskolor och gymnasieskolor ska numera ta fram årliga elevhälsoplaner utifrån respektive skolas systematiska kvalitetsarbete. I dessa elevhälsoplaner synliggörs skolans organisation och arbete för att stärka den psykiska hälsan och motverka psykisk ohälsa på ett åldersanpassat sätt. Förvaltningen uppger att en övergripande uppföljning av skolornas elevhälsoplaner kommer göras under våren 2024.</p> <p>För att rekommendationerna ska bedömas som åtgärdade behöver revisionskontoret ta del av förvaltningens planerade uppföljning av utvecklingsarbetet.</p>

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 4/2022	<p>Stöd till unga vuxna med funktionsnedsättning att komma i arbete</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas att genomföra arbetsdifferentiering och anställa serviceassistenter i enlighet med budgetens direktiv.</p> <p>Samt att tydliggöra formerna för samverkan vid elevens övergång från gymnasiesärskola till arbete, studier eller annan sysselsättning. Arbetet bör även innefatta att tydliggöra det motiverande och uppsökande arbete som ska ske i enlighet med lagstadgade skyldigheter.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.
Nr 8/2022	<p>Stadens fritidshem</p> <p>Utbildningsnämnden bör säkerställa att samtliga av stadens fritidshem har personal, med rätt behörighet, som bedriver och ansvarar för undervisningen utifrån skollagens krav.</p> <p>Samt att utveckla den systematiska kvalitetsuppföljningen av fritidshemsverksamhet så att den bland annat omfattar analys av elevgrupper.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp 2024.
Nr 10/2022	<p>Bryta socialt utanförskap hos unga</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas, tillsammans med arbetsmarknadsnämnden, att tydliggöra strategier och arbetsformer för hur kontakt ska skapas med individer med olika riskfaktorer för utanförskap och hur resurser ska prioriteras mellan olika grupper inom gruppen Uvas.</p> <p>Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p>	Ja	<p>Nämnden har genomfört en inventering av olika av stadens insatser. Utifrån kartläggningen har glapp mellan behov och insatser samt målgrupper med särskilt stor risk för utanförskap identifierats.</p> <p>Nämnden har ett uppdrag från kommunfullmäktige inför 2024 att i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden utveckla arbetssätt för att nå elever som riskerar hoppa av gymnasiet i högre utsträckning. I det arbetet ska samverkan med fristående skolor stärkas. Från och med 2024 kommer tidiga insatser att erbjudas till ungdomar i riskzon för skolavbrott genom att arbetsmarknadsförvaltningen förstärker sitt arbete ute på skolorna. Arbetet sker parallellt med skolans åtgärder. Vidare har nämnden kartlagt orsaker till frånvaro i några gymnasieskolor och arbetar nu vidare med åtgärder samt hur slutsatserna kan spridas.</p>
Nr 2/2023	<p>Anpassad grundskola</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas att ytterligare kartlägga och analysera behovet av behörigheter och kompetens inom stadens anpassade grundskolor, exempelvis avseende lärare med speciallärarexamen med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning och elevassistenter.</p> <p>Utveckla uppföljningen av lärmiljöer i det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet.</p> <p>Utveckla analysen av elevernas kunskapsutveckling avseende samtliga elevgrupper inom anpassad grundskola.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.
Nr 4/2023	<p>Hälsofrämjande lärmiljöer</p> <p>Utbildningsnämnden rekommenderas att tydliggöra ambitionsnivån för skolornas hälsofrämjande arbete i syfte att ge förutsättning för likvärdiga lärmiljöer i stadens skolor.</p>	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 8/2023	Ekonomistyrning i grundskolan Utbildningsnämnden rekommenderas säkerställa att nämndens beslutade åtgärder och uppdrag till förvaltningen tydligt framgår i protokoll så att nämndens ansvarstagande tydliggörs. Samt att säkerställa att styrning avseende anslagsenheterna implementeras i skolorganisationen.	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.
Nr 10/2023	Avtalsuppföljning av lokalvård Utbildningsnämnden rekommenderas att stärka den lokala avtalsuppföljningen av lokalvårdsavtal på samtliga skolenheter. Säkerställa att avtalade viten används när lokalvårdsavtalens villkor inte uppfylls.	Se kommentarsfält	Följs upp kommande år.

Bilaga 3 Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Analysen i rapporten är underlag till revisorernas slutliga bedömning av revisionsobjektens ansvarstagande. Revisorerna kan:

- tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas
- rikta anmärkning
- avstyrka att ansvarsfrihet beviljas

Detta redovisas i revisionsobjektets revisionsberättelse.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömning:

I allt väsentligt tillfredsställande	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillfredsställande	Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.
Inte tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga/oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Nämnden har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning

Bedömningen ges utifrån en tregradig skala, i huvudsak tillräcklig, delvis tillräcklig eller inte tillräcklig.

I huvudsak tillräcklig	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillräcklig	Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.
Inte tillräcklig	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Räkenskaper

Att nämndens räkenskaper är upprättade enligt stadens anvisningar. Detta innebär att räkenskaperna bör vara upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följa god redovisningssed.

Om stadens anvisningar strider mot lag eller god sed riktas kritiken mot kommunstyrelsen.

Bedömning

Bedömning görs av om nämndens räkenskaper är upprättade enligt staden anvisningar.

Upprättade enligt anvisningar	Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer ska åtgärdas.
Ej upprättade enligt anvisningar	Väsentliga brister finns som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.